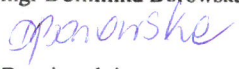
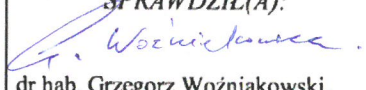
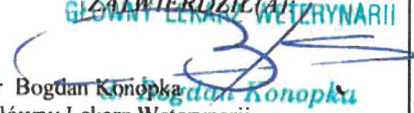

P r o c e d u r a POBIERANIA I PRZESYŁANIA PRÓBEK DO LABORATORYJNYCH BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH W KIERUNKU AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ	strona: 1 stron: 15
	Edycja 3
	Obowiązuje od dnia:

OPRACOWAŁ(A): mgr Dominika Borowska Data i podpis	SPRAWDZIŁ(A): dr hab. Grzegorz Woźniakowski, profesor instytutu Data i podpis	ZATWIERDZIŁ(A): dr Bogdan Konopka Główny Lekarz Weterynarii Data i podpis
---	--	---

Niniejszy dokument został opracowany przez Krajowe Laboratorium Referencyjne
ds. Afrykańskiego pomoru świń
Dokument jest przeznaczony dla Inspekcji Weterynaryjnej

P r o c e d u r a POBIERANIA I PRZESYŁANIA PRÓBEK DO LABORATORYJNYCH BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH W KIERUNKU AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ	strona: 2 stron: 15
	Edycja 3
	Obowiązuje od dnia:

Spis treści

1. Wstęp
 - 1.1 Cel procedury
 - 1.2 Zakres stosowania
 - 1.3 Specyficzne definicje związane z procedurą
 - 1.4 Osoba/osoby odpowiedzialna za stosowanie procedury
 - 1.5 Wymagania dotyczące personelu pobierającego materiał do diagnostycznych badań laboratoryjnych
 - 1.6 Wymagane środki ostrożności
2. Materiały potrzebne do pobierania próbek
3. Zwierzęta objęte pobieraniem próbek
 - 2.1 Żywe świnie
 - 2.2 Padłe świnie i dziki
 - 2.3 Odstrzelone dziki
4. Rodzaj pobieranego materiału, zależnie od rodzaju badań laboratoryjnych, sposób pobrania materiału i jego konserwacja
 - 2.4 Krew
 - 4.1.1. Krew do badań molekularnych
 - 4.1.2. Krew do badań serologicznych
 - 2.5 Wycinki tkanek
5. Liczba próbek pobieranych do badań laboratoryjnych
6. Przesyłanie materiału do badań
 - 2.6 Opakowanie próbek przed transportem
 - 2.7 Warunki transportu
 - 6.2.1 Czas transportu
 - 6.2.2 Temperatura transportu
 - 2.8 Dokumentacja towarzysząca próbce
7. Wykaz dokumentów związanych

P r o c e d u r a POBIERANIA I PRZESYŁANIA PRÓBEK DO LABORATORYJNYCH BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH W KIERUNKU AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ	strona: 3 stron: 15
	Edycja 3
	Obowiązuje od dnia:

1. Wstęp

Afrykański pomór świń (African swine fever - ASF) jest zakaźną, wolno szerzącą się, wirusową chorobą świń domowych oraz dzików. Na zakażenie wrażliwe są również wolno żyjące gatunki z rodziny świniowatych, występujące na terenie Afryki.

Obecnie brak jest skutecznej szczepionki przeciwko ASF, a choroba zwalczana jest wyłącznie metodami administracyjnymi poprzez uśmiercenie świń z zakażonych gospodarstw i utylizację zwłok/tusz zakażonych dzików. Podstawą wdrożenia procedury administracyjnej związanej ze stwierdzeniem afrykańskiego pomoru świń, jest potwierdzenie zakażenia u badanych zwierząt (przyżyciowo lub w zwłokach zwierząt) na podstawie wyników badań laboratoryjnych.

W rozpoznawaniu ASF istotną rolę odgrywają badania molekularne oraz badania serologiczne.

W celu właściwego rozpoznania choroby ważny jest wybór odpowiednich próbek do badań, ich prawidłowe pobranie, zapakowanie i przesłanie do laboratorium.

1.1 Cel procedury

Określenie zasad pobierania materiału do laboratoryjnych badań diagnostycznych w kierunku ASF, rodzaju próbek oraz zasad ich przesyłania do laboratorium.

1.2 Zakres stosowania

Próbki surowicy/krwi oraz narządów wewnętrznych świń i/lub dzików, ewentualnie próbki innych matryc/innego rodzaju materiału biologicznego: szpiku kostnego, mięśni, skóry oraz zeskrobin z kości. Ponadto, w przypadku podejrzenia nielegalnego stosowania białka pochodzenia zwierzęcego dla świń, badaniom podlegają próbki paszy lub próbki pozostałości pokarmu.

P r o c e d u r a POBIERANIA I PRZESYŁANIA PRÓBEK DO LABORATORYJNYCH BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH W KIERUNKU AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ	strona: 4 stron: 15
	Edycja 3
	Obowiązuje od dnia:

1.3 Specyficzne definicje związane z procedurą

Badanie serologiczne - wykrywanie obecności przeciwciał w próbkach surowicy/krwi świń i/lub dzików.

Badanie wykonuje się metodą ELISA (enzyme linked immunosorbent assay) oraz w przypadku uzyskania wyniku dodatniego lub wątpliwego – potwierdzającym testem immunoperoksydazowym (IPT) lub testem immunoblotting (IB). Badania wykonuje się zgodnie z zaleceniami Podręcznika diagnostycznego (Decyzja Komisji 2003/422/WE) oraz podręcznika OIE Manual of Diagnostic Tests and Vaccines for Terrestrial Animals, rozdział „African swine fever” oraz zaleceniami Europejskiego Laboratorium Referencyjnego (EURL) ds. ASF w Valdeolmos w Hiszpanii.

Badanie molekularne - wykrywanie obecności materiału genetycznego (kwasu deoksyrybonukleinowego - DNA) wirusa ASF w próbkach surowicy/krwi i/lub wycinkach narządów wewnętrznych świń i/lub dzików. Ewentualnie obecność DNA ASFV jest wykrywana w innym materiale włączając szpik kostny, mięśnie, skóra, zeskrobiny z kości, oraz skrzepy krwi uzyskane, np. z serca dzików. Badanie wykonuje się testem PCR w czasie rzeczywistym (real-time polymerase chain reaction - PCR). W przypadku uzyskania wyniku niespecyficznego pobrane próbki są badane ponownie lub wnioskuje się o dodatkowe pobranie materiału od tych samych zwierząt. Badania wykonuje się zgodnie z zaleceniami Podręcznika diagnostycznego (Decyzja Komisji 2003/422/WE), podręcznika OIE Manual of Diagnostic Tests and Vaccines for Terrestrial Animals, rozdział „African swine fever” oraz zaleceniami EURL ds. ASF w Valdeolmos w Hiszpanii.

1.4 Osoby odpowiedzialne za stosowanie procedury

Upoważnieni pracownicy Inspekcji Weterynaryjnej (IW) lub inne osoby wyznaczone przez IW (lekarze weterynarii lub w szczególnych przypadkach, określonych procedurach – myśliwi).

1.5 Wymagania dotyczące personelu pobierającego materiał do diagnostycznych badań laboratoryjnych

Personel pobierający materiał do laboratoryjnych badań diagnostycznych powinien posiadać odpowiednie kwalifikacje, kompetencje oraz doświadczenie w zakresie prac związanych z niniejszą procedurą.

Procedura POBIERANIA I PRZESYŁANIA PRÓBEK DO LABORATORYJNYCH BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH W KIERUNKU AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ	strona: 5 stron: 15
	Edycja 3
	Obowiązuje od dnia:

1.6 Wymagane środki ostrożności

Personel pobierający i przesyłający materiał do laboratoryjnych badań diagnostycznych w kierunku ASF powinien przestrzegać zasad pobierania, przechowywania, pakowania oraz przesyłania materiału, zawartych w niniejszej procedurze. Szczególnie istotne jest zwrócenie uwagi na wybór właściwych próbek, sposób pakowania próbek gwarantujący bezpieczeństwo oraz zachowanie wymaganej ich jakości, a także warunki transportu.

2 Materiały potrzebne do pobierania próbek

- Sterylne pojemniki podstawowe, najlepiej plastikowe, zamykane szczelną nakrętką.
- Sterylne probówki: bez antykoagulantu lub igłoprobówki, jeżeli pobrana krew ma być badana metodą molekularną (real-time PCR) i metodami serologicznymi (ELISA oraz IPT/IB); lub z EDTA/heparyną, w przypadku przeznaczenia krwi wyłącznie do badań wirusologicznych/molekularnych.
- Strzykawki różnych rozmiarów oraz dostosowane do nich igły, odpowiednio dobrane w zależności od miejsca pobierania próbek i wielkości badanej świni.
- Nóż, skalpel, nożyczki, pinceta, rękawiczki.
- Szczelnie zamykane kontenery do transportu pojemników podstawowych z próbkami i probówek z krwią, oddzielne dla każdego zwierzęcia. Kontenery oraz pojemniki podstawowe muszą być wyraźnie oznakowane.
- Stelaże np. styropianowe lub pudełka kartonowe z otworami przeznaczonymi do transportu probówek z krwią, umożliwiające ustawienie probówek w pozycji pionowej w odpowiedniej kolejności.
- Wkłady chłodzące (w przypadku, gdy próbki będą dostarczane do laboratorium diagnostycznego po upływie 12 h od ich pobrania).
- Materiały pochłaniające wilgoć (bibuła, lignina, wata, gąbka, ręcznik papierowy).

P r o c e d u r a POBIERANIA I PRZESYŁANIA PRÓBEK DO LABORATORYJNYCH BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH W KIERUNKU AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ	strona: 6 stron: 15
	Edycja 3
	Obowiązuje od dnia:

- Etykiety i pisaki wodoodporne lub naklejki z kodami kreskowymi plastikowe koszulki na dokumentację.

3. Zwierzęta

Rodzaje próbek oraz zwierzęta (świnie i dziki), od których pobiera się próbki do badań laboratoryjnych, zostały opisane w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wprowadzenia „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat choroby oraz jej zwalczania”. Program jest uaktualniany i wprowadzany zgodnie z rozporządzeniami Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

4. Rodzaj pobieranego materiału, zależnie od rodzaju badań laboratoryjnych, sposób pobrania materiału i jego konserwacja.

4.1.Krew

Krew może być pobrana z żyły czczej przedniej lub jarzmowej ewentualnie podczas sekcji świń lub dzików. Miejsca, z których pobierane są próbki krwi należy oczyścić lub opłukać wodą bez detergentów i środków dezynfekcyjnych. Miejsca te nie mogą być odkażane ponieważ środki odkażające mogą powodować inaktywację wirusa lub/i dezintegrację jego materiału genetycznego. Krew należy pobierać igłą jednorazową do sterylnej probówki. Po pobraniu krew należy stopniowo schłodzić. **Nie wolno zamrażać pełnej krwi, która zawiera antykoagulant.** Zasady pobierania krwi do badań molekularnych (wirusologicznych) i/lub serologicznych są regulowane przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wprowadzenia „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat choroby oraz jej zwalczanie”.

4.1.1 Krew do badań molekularnych

Do badań molekularnych pobiera się krew w objętości minimum 2-3 ml do probówek z dodatkiem antykoagulantu (np. sole EDTA/heparyna). Probówki

P r o c e d u r a POBIERANIA I PRZESYŁANIA PRÓBEK DO LABORATORYJNYCH BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH W KIERUNKU AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ	strona: 7 stron: 15
	Edycja 3
	Obowiązuje od dnia:

z krwią i z antykoagulantem należy dobrze wymieszać. Krew do badań molekularnych należy pobrać od żywych świń, najlepiej w szczycie choroby lub od odstrzelonych dzików oraz jeżeli to możliwe od padłych, poddanych ubojowi lub uśmiercanych w ognisku choroby świń oraz od znalezionych martwych dzików.

4.1.2. Krew do badań serologicznych

Do badań serologicznych pobiera się krew do próbek bez dodatku antykoagulantu. Należy pobrać ok. 5 ml krwi. Krew do badań serologicznych należy pobrać od żywych świń podejrzanych o zakażenie wirusem ASF, a także od padłych poddanych ubojowi i zabijanych w ognisku świń, tak aby istniała możliwość wykonania dodatkowych badań serologicznych w momencie uzyskania wyniku dodatniego testem molekularnym. Ponadto krew należy pobrać od odstrzelonych dzików i jeśli to możliwe od znalezionych dzików martwych.

4.2. Wycinki tkanek

Do badań molekularnych należy pobrać próbki od padłych lub poddanych eutanazji świń oraz od padłych dzików. Próbki narządów pobiera się czystymi jałowymi narzędziami, najlepiej jednokrotnego użycia. Należy pobrać wycinki narządów wewnętrznych (ok. 2-3 cm² tkanki). Kolejność przydatności tkanek pochodzących od padłych świń lub dzików, do badań molekularnych jest następująca: śledziona, migdałki, nerki, węzły chłonne (żołądkowe, wątrobowe, podżuchwowe, zagardłowe, krezkowe), płuca. Wystarczy pobrać 3 tkanki od 1 zwierzęcia i każdą z nich zapakować do oddzielnych pojemników. W przypadku braku wymienionych tkanek od padłych świń lub dzików można pobrać inne dostępne narządy wewnętrzne takie jak: wątroba, serce, żołądek, pęcherz moczowy lub w przypadku padłych dzików - szpik kostny (całą kość długą, ewentualnie mostek).

5. Liczba próbek pobieranych do badań laboratoryjnych

1. W przypadku podejrzenia ASF, próbki do badań laboratoryjnych w celu potwierdzenia zakażenia pobiera się w następujący sposób: minimalna liczba próbek do badań serologicznych musi pozwalać na wykrycie 10 %

Procedura POBIERANIA I PRZESYŁANIA PRÓBEK DO LABORATORYJNYCH BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH W KIERUNKU AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ	strona: 8 stron: 15
	Edycja 3
	Obowiązuje od dnia:

seroreagentów, przy 95 % poziomie ufności w danej podjednostce. Liczbę próbek do pobrania przy założeniu wykrycia 10% zakażenia z 95% prawdopodobieństwem przedstawia poniższa Tabela nr 1.

Liczba świń w budynku	Liczba próbek do pobrania w budynku
1-10	10*
11-25	18*
26-50	23
51-75	25
76-100	26
101-500	29
501-1000	30
>1000	30

*w przypadku mniejszej liczby świń pobiera się próbki od wszystkich świń w budynku

Pobieranie próbek do badań molekularnych jest przeprowadzane zgodnie z wytycznymi powiatowego lekarza weterynarii (PLW), przy uwzględnieniu sytuacji epizootycznej oraz zakresu badań, które mogą zostać przeprowadzone.

2. W przypadku uśmiercania świń po potwierdzeniu ASF lub wybijania świń jako środka zapobiegawczego w gospodarstwie podejrzanym o zakażenia wirusem ASF, do badań serologicznych pobiera się krew od losowo wybranych świń w czasie ich likwidacji. Minimalna liczba próbek pobranych do badań serologicznych musi pozwalać na wykrycie 10% seroreagentów, przy 95% poziomie ufności w każdej podjednostce w gospodarstwie. Pobieranie próbek do badań molekularnych jest przeprowadzane zgodnie z wytycznymi PLW (przy uwzględnieniu sytuacji epizootycznej oraz zakresu badań, które mogą zostać przeprowadzone).

3. W przypadku uśmiercania świń, stosowanym jako środek zapobiegawczy w gospodarstwie podejrzanym o zakażenie wirusem ASF lub w gospodarstwie kontaktowym, próbki do badań serologicznych i molekularnych pobierane są od świń wykazujących objawy kliniczne lub

P r o c e d u r a POBIERANIA I PRZESYŁANIA PRÓBEK DO LABORATORYJNYCH BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH W KIERUNKU AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ	strona: 9 stron: 15
	Edycja 3
	Obowiązuje od dnia:

zmiany anatomopatologiczne, a także zgodnie z wytycznymi PLW od świń, które mogły lub miały kontakt z ww. zwierzętami. Dodatkowo, próbki do badań serologicznych muszą zostać pobrane we wszystkich podjednostkach (obiektach) w gospodarstwie, przy założeniu, że minimalna liczba próbek pobranych do badań serologicznych musi pozwalać na wykrycie 10% seroreagentów, przy 95% poziomie ufności w każdej podjednostce w gospodarstwie.

4. W przypadku ognisk wtórnych właściwe organy mogą ustanowić inne procedury pobierania próbek

5. W przypadku podjęcia przez PLW decyzji o pobraniu próbek do badań laboratoryjnych podczas przeprowadzania perlustracji w obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym, próbki do badań laboratoryjnych powinny być pobierane z każdego obiektu w gospodarstwie, przy czym liczba próbek do pobrania musi pozwalać na wykrycie 5% zakażenia, przy 95% ufności (analogicznie do intensywnego programu pobierania i badania próbek). Liczbę próbek do pobrania zgodnie z ww. schematem określa Tabela nr 2.

Tabela nr 2. Liczba próbek do pobrania od świń przy zachowaniu możliwości wykrycia 5% zakażenia na 95% poziomie ufności

Liczba świń w budynku	Liczba próbek do pobrania w budynku
1-10	10*
11-25	24*
26-50	36*
51-75	42
76-100	45
101-500	57
501-1000	58
>1000	60

*w przypadku mniejszej liczby świń pobiera się od wszystkich świń w budynku

6. W przypadku pobierania próbek od świń przed wydaniem zgody na przemieszczenie z gospodarstw położonych w obszarach zapowietrzonych lub

P r o c e d u r a POBIERANIA I PRZESYŁANIA PRÓBEK DO LABORATORYJNYCH BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH W KIERUNKU AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ	strona: 10 stron: 15
	Edycja 3
	Obowiązuje od dnia:

zagrożonych do uboju w rzeźni lub do zakładu utylizacyjnego (w celu zabicia), próbki krwi do badań muszą zostać pobrane z każdej podjednostki (obiektu), z którego świnię będą przemieszczane, w pierwszej kolejności od świń przeznaczonych do wysyłki. Liczba próbek krwi do badań molekularnych i serologicznych musi pozwalać na wykrycie 10% zakażenia, przy 95% poziomie ufności w każdej podjednostce (obiekcie) w gospodarstwie, tj. zgodnie z Tabelą nr 1.

7. W przypadku pobierania próbek do badań laboratoryjnych we wszystkich gospodarstwach w obszarze zapowietrzonym w celu zniesienia nakazów i zakazów w tym obszarze (zdjęcie obszaru), próbki do badań serologicznych muszą być pobierane zgodnie z Tabelą nr 1 w każdej podjednostce (obiekcie) w gospodarstwie.

8. W przypadku pobierania próbek do badań laboratoryjnych w obszarze zagrożonym w celu zniesienia nakazów i zakazów w tym obszarze (zdjęcie obszaru) w gospodarstwach, w których PLW uzna to za konieczne oraz we wszystkich centrach pozyskiwania nasienia knurów, próbki do badań serologicznych muszą być pobierane zgodnie z Tabelą nr 1 w każdej podjednostce (obiekcie) w gospodarstwie/centrum. W przypadku podjęcia przez PLW decyzji o skróceniu okresów, o których mowa w przepisach rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń, po których możliwe będzie przemieszczenie świń z gospodarstw położonych w obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym, a także skróceniu okresu obowiązywania nakazów i zakazów w ww. obszarach, próbki do badań laboratoryjnych powinny być pobierane zgodnie z zasadami opisanymi odpowiednio w pkt 6-8, jednakże liczba próbek do pobrania musi pozwalać na wykrycie 5% zakażenia, przy 95% ufności (intensywny program pobierania i badania próbek). Liczbę próbek do pobrania zgodnie z ww. schematem określa Tabela nr 2.

6. Przesyłanie materiału do badań

W przypadku planowanej wysyłki dużej liczby próbek (powyżej 100) lub podejrzenia choroby, laboratorium należy uprzednio poinformować o przesyłce telefonicznie lub mailem, z podaniem przybliżonej daty i godziny dostarczenia próbek.

P r o c e d u r a POBIERANIA I PRZESYŁANIA PRÓBEK DO LABORATORYJNYCH BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH W KIERUNKU AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ	strona: 11 stron: 15
	Edycja 3
	Obowiązuje od dnia:

6.1. Opakowanie próbek przed transportem

Pobrany materiał do badań należy bezpośrednio zapakować w sterylne i wodoodporne pojemniki podstawowe, odporne na uszkodzenia mechaniczne. Bardzo istotne jest wyraźne oznakowanie pojemników w celu odpowiedniej identyfikacji zwierząt, od których zostały pozyskane próbki. Pokrywka każdego pojemnika oraz próbki powinna być uszczelniona za pomocą taśmy klejącej lub tzw. parafilmu. Przed transportem należy sprawdzić szczelność opakowań, ponieważ wymieszanie materiału może mieć wpływ na czas i wiarygodność wykonywanych badań laboratoryjnych, natomiast próbki wylane w transporcie nie mogą zostać poddane badaniu.

Wszystkie szczelnie zamknięte pojemniki podstawowe zawierające próbki do badań powinny być umieszczone w drugim szczelnie zamkniętym i zaklejonym, wodoodpornym, plastikowym lub metalowym kontenerze odpornym na uszkodzenia mechaniczne. Wewnątrz kontenera należy umieścić materiał absorbujący w celu pochłaniania ewentualnych przecieków z pojemników lub próbek. Próbki powinny być dostarczone z wkładami chłodzącymi, w ilości wystarczającej do utrzymania wymaganej temperatury przez cały czas trwania transportu w przypadku, gdy próbki zostaną dostarczone do laboratorium diagnostycznego w czasie dłuższym niż 12 godzin od pobrania, w izolowanych termicznie, solidnie wykonanych opakowaniach. Korzystnie jest, aby opakowania były dodatkowo wypełnione materiałem zabezpieczającym przed wstrząsami i przemieszczaniem kontenerów z próbkami.

Na zewnątrz kontenera powinny być umieszczone czytelne informacje:

- Etykieta 'materiał biologiczny'.
- Etykieta 'materiał zakaźny dla zwierząt'.
- Etykieta 'przechowywać w 4-8°C'.
- Pełna i nazwa i adres nadawcy.
- Pełna nazwa i adres odbiorcy.

Próbki powinny być oznaczone czytelnymi, indywidualnymi kodami (należy używać wodoodpornych pisaków lub naklejek, które nie ulegną uszkodzeniu pod wpływem wilgoci albo naklejek z kodami kreskowymi), aby można było zidentyfikować w łatwy sposób od którego zwierzęcia (z jakiego

P r o c e d u r a POBIERANIA I PRZESYŁANIA PRÓBEK DO LABORATORYJNYCH BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH W KIERUNKU AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ	strona: 12 stron: 15
	Edycja 3
	Obowiązuje od dnia:

gospodarstwa lub obiektu) pochodzą. Krew należy wysyłać w probówkach do tego przeznaczonych, należy unikać przesyłania krwi w pojemnikach plastikowych oraz w igłoprobówkach.

W przypadku dostarczenia do badań próbek z krwią należy umieścić je kolejno według identyfikatorów w pozycji pionowej, najlepiej w przeznaczonych do tego kartonach lub stelażach styropianowych, co umożliwi odpowiednią segregację próbek i przygotowanie materiału do badań. Opakowanie zewnętrzne należy oznaczyć podając informacje szczegółowe dotyczące pobranych próbek. W przypadku kości należy w miarę możliwości pobrać szpik kostny lub przesłać materiał (bez skóry z sierścią i tkanki mięśniowej). Podczas wysyłania kilku kości należy dokładnie oznaczyć od ilu zwierząt zostały pobrane. Wtedy najlepszym rozwiązaniem jest zapakowanie każdej kości w oddzielne opakowanie. Próbkę narządów wewnętrznych powinny zawierać opis, jest to szczególnie ważne podczas zaawansowanego rozkładu gnilnego. Próbkę pozostałości pokarmu – zawierające przetworzone białko pochodzenia zwierzęcego powinny być oznakowane numerem partii.

6.2. Warunki transportu

Próbki powinny być dostarczone do laboratorium w sposób uniemożliwiający zakażenie innych zwierząt lub zanieczyszczenie osób, sprzętu itp. Należy również zabezpieczyć same próbki przed wylaniem i zanieczyszczeniem podczas transportu.

Próbki od zwierząt podejrzanych o zakażenie powinny być dostarczone przez wyznaczoną osobę. Pozostałe próbki mogą być transportowane poprzez firmy kurierskie. Próbkę muszą być dostarczone bezpośrednio do laboratorium.

6.2.1 Czas od pobrania próbek do dostarczenia ich do laboratorium

Próbki powinny być dostarczone do laboratorium jak najszybciej, aby uniknąć procesów degradacji tkanek i materiału genetycznego wirusa. Optymalnym czasem jest dostarczenie próbek w ciągu 12 godzin od pobrania.

Procedura POBIERANIA I PRZESYŁANIA PRÓBEK DO LABORATORYJNYCH BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH W KIERUNKU AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ	strona: 13 stron: 15
	Edycja 3
	Obowiązuje od dnia:

6.2.2 Temperatura transportu

Próbki mogą być przesyłane w opakowaniach bez wkładów chłodzących w przypadku, gdy dostarczenie próbek do laboratorium nastąpi w czasie nie dłuższym niż 12 godzin od pobrania. W innym przypadku, próbki powinny być przesyłane w temperaturze 4-8°C (w kontenerach z wkładami chłodzącymi). Próbki, z wyjątkiem surowic, nie powinny być zamrażane. Dopuszcza się ewentualne zamrażanie narządów wewnętrznych w przypadku przewidywanego transportu powyżej 48 godzin.

6.3. Dokumentacja towarzysząca próbce

Do próbki muszą być dołączone: pismo przewodnie oraz protokół pobrania próbek.

Pismo i protokół muszą zawierać następujące informacje:

- kierunek badań,
- dane posiadacza zwierzęcia: imię i nazwisko, dokładny adres i numer gospodarstwa, z którego pochodzą próbki (z podaniem nazwy gminy i powiatu),
- dane dotyczące zwierzęcia (zwierząt): objawy chorobowe i zmiany pośmiertne, wiek, płeć, numer identyfikacyjny (świnie), status zwierzęcia np. padłe, odstrzelone, żywe,
- miejsce znalezienia zwierzęcia (gmina oraz najbliższa wieś/najbliższe miasto, powiat, województwo) wraz z podaniem współrzędnych GPS – stopnie, minuty, sekundy (podanie współrzędnych geograficznych w formacie dziesiętnym); dane adresowe osoby zgłaszającej często nie pokrywają się z miejscem, skąd pochodziły próbki, dlatego ważnym jest podanie dokładnego miejsca próbkobrania;
- podanie miejsca pobrania próbki również w formie cyfrowej (TERYT);
- podanie obszaru (strefy) na terenie których zostały pobrane próbki (obszar zapowietrzony/obszar zagrożony albo obszar ochronny/obszar objęty ograniczeniami/obszar zagrożenia) lub obszar wolny od ASF,
- prawdopodobny czas padnięcia/odstrzału zwierzęcia,
- specyfikacja wysyłanego materiału – dokładny opis próbek (rodzaj materiału i identyfikator),
- dane płatnika,

P r o c e d u r a POBIERANIA I PRZESYŁANIA PRÓBEK DO LABORATORYJNYCH BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH W KIERUNKU AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ	strona: 14 stron: 15
	Edycja 3
	Obowiązuje od dnia:

- rodzaj badań (testów), które mają zostać wykonane zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem MRiRW,
- przyczyna próbkobrania ,
- preferowany sposób przekazania wyników: listownie, faksem, elektronicznie.

Do przygotowania pisma przewodniego i protokołu należy wykorzystać załączniki nr 1 i 2

7. Wykaz dokumentów związanych

- The World Organisation for Animal Health (OIE) Manual of Diagnostic Tests and Vaccines for Terrestrial Animals, rozdział „African swine fever”
- Decyzja Komisji 2003/422/WE zatwierdzająca Podręcznik diagnostyczny dotyczący afrykańskiego pomoru świń (Dz. Urz WE L 143 z 11.6.2003, str.35)
- Podręcznik pobierania próbek do laboratoryjnych badań diagnostycznych chorób zakaźnych zwierząt dostępny na stronie GIW rozdział Zwierzęta świnie, kierunek badania Afrykański pomór świń.

